

Onderwerp Recreatieschap Spaarnwoude: begrotingswijzigingen 2018 en programmabegrotingen 2019	
Nummer	2018/273102
Portefeuillehouder	Sikkema, C.Y.
Programma/beleidsveld	4.1 Duurzame stedelijke ontwikkeling
Afdeling	BBOR
Auteur	Esterik, D.M. van
Telefoonnummer	023-5113380
Email	dmesterik@haarlem.nl
Kernboodschap	Het dagelijks bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude heeft op 20 april 2018 de jaarrekening 2017, de begrotingswijzigingen 2018 en de programmabegrotingen 2019 voorlopig vastgesteld. Het is een bevoegdheid van de raad om een zienswijze in te dienen ten aanzien van de begrotingswijzigingen 2018 en de programmabegroting 2019 van het recreatieschap.
Behandelvoorstel voor commissie	De commissie ontwikkeling wordt verzocht advies te geven aan de raad over het voorstel van het college in paragraaf 2 en over de wijze van agendering van het raadsstuk in de raadsvergadering.
Relevante eerdere besluiten	- Begrotingswijzigingen 2017 en programmabegrotingen 2018 van het recreatieschap Spaarnwoude (2017/229096)
Besluit College d.d. 12 juni 2018	1. Het college stelt het voorstel aan de raad vast. de secretaris, de burgemeester,

Besluit Raad d.d. (wordt ingevuld door de griffie)	De raad der gemeente Haarlem, Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders, Besluit: – Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de voorlopige begrotingswijzigingen 2018 van het Recreatieschap Spaarnwoude. – Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de programmabegroting 2019 voor het deelgebied Strategisch Groen Project (SGP) van het Recreatieschap Spaarnwoude. – Bij het recreatieschap Spaarnwoude de zienswijze in te dienen dat de gemeente Haarlem alleen een forse verhoging van de participantenbijdrage (volgens scenario 3) als enige oplossing ziet om de begroting 2019 e.v. jaren van deelgebied Spaarnwoude-oud (SPW) structureel in evenwicht te brengen. de griffier, de voorzitter,
--	--

1. Inleiding

Het recreatiegebied Spaarnwoude beslaat grotendeels het groene gebied tussen de stedelijke zones van Zuid-Kennemerland en Amsterdam. De provincie Noord-Holland en de gemeenten Haarlem, Amsterdam, Velsen, Haarlemmermeer en Haarlemmerliede en Spaarnwoude dragen gezamenlijk zorg voor het beheer en de ontwikkeling van het gebied door middel van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude. Het gebied is van groot belang voor Haarlem door de nabije ligging, groene karakter en de recreatieve mogelijkheden waar jaarlijks vele duizenden Haarlemmers gebruik van maken.

Het gebied van het recreatieschap wordt wat betreft de financiële huishouding verdeeld in drie gebieden. Haarlem participeert in twee van deze deelgebieden, namelijk het oorspronkelijke en oudste gebied Spaarnwoude (SPW) en het Strategisch Groen Project (SGP). Dit laatste omvat onder meer het Haarlemse deel van Ringvaart-west met de Poelpolder en aansluitende groengebieden in de Haarlemmermeer. Het derde deelgebied is Stichting Mainport en Groen (SMG), dit is een aangelegd groengebied rond Schiphol. Het dagelijks bestuur van het Recreatieschap Spaarnwoude heeft op 20 april 2018 de jaarrekening 2017, de begrotingswijzigingen 2018 en de programmabegrotingen 2019 voorlopig vastgesteld. Het is een bevoegdheid van de gemeenteraad om jaarrekening, begrotingswijzigingen en programmabegrotingen van het recreatieschap te beoordelen. De raad dient zijn zienswijze te geven aan het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

2. Voorstel aan de raad

- Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de voorlopige begrotingswijzigingen 2018 van het Recreatieschap Spaarnwoude.
- Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de programmabegroting 2019 voor het deelgebied Strategisch Groen Project (SGP) van het Recreatieschap Spaarnwoude.
- Bij het recreatieschap Spaarnwoude de zienswijze in te dienen dat de gemeente Haarlem alleen een forse verhoging van de participantenbijdrage (volgens scenario 3) als enige oplossing ziet om de begroting 2019 e.v. jaren van deelgebied Spaarnwoude-oud (SPW) structureel in evenwicht te brengen.

3. Beoogd resultaat

Om de kwaliteiten van het recreatiegebied Spaarnwoude op een duurzaam en breed gedragen niveau te brengen is een structureel begrotingsevenwicht noodzakelijk. Dit kan alleen worden bereikt door de participantenbijdrage aan het recreatieschap aanmerkelijk te verhogen, namelijk volgens het voorgestelde scenario 3. Dit is onderwerp van de zienswijze die door de gemeenteraad van Haarlem zal worden ingediend.

Na het geven van de zienswijze door de gemeenteraad van Haarlem en de raden van de overige deelnemende gemeenten en Provinciale Staten, kunnen de begrotingswijzigingen 2018 en de programmabegrotingen 2019 definitief worden vastgesteld door het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude.

4. Argumenten

A. Door de volgende oorzaken is de financiële situatie van het recreatieschap verslechterd:

A1. De afkoopsom van het rijk is bijna op

Al een reeks van jaren wordt vanwege diverse oorzaken ingeteerd op de reserve beheer van het deelgebied Spaarnwoude. Op vele plaatsen is groot onderhoud nodig en het schap dekt de kosten hiervan ten laste van de reserve beheer. Deze reserve is gevormd uit de door het rijk in 1990 verstrekte afkoopsom waarmee het rijk haar aandeel in de beheerlasten voor een periode van 25 jaar heeft afgekocht. Hoewel de afkoopsom goed is beheerd, raakt deze de komende jaren uitgeput.

A2. Er is structureel bezuinigd op de bijdrage aan het recreatieschap

Vanaf 2010 is structureel bezuinigd op de bijdragen van de participanten (3 jaar lang 4%).

B. Ontwikkelingen die op termijn positief kunnen bijdragen:

B1. Programma Duurzaam Spaarnwoude: tegenvallende inkomsten maar constructieve samenwerking met ondernemers

Vanaf 2014 is het Programma Duurzaam Spaarnwoude gericht op verlaging van uitgaven en verhoging van inkomsten waarmee de tekorten zouden worden aangevuld. Op korte termijn vielen de inkomsten van dit programma tegen door lokale planologische en bestuurlijke bezwaren en ontbreken van draagvlak bij bewoners. Maar dit programma heeft veel goede contacten met ondernemers opgeleverd die in de nabije toekomst zullen worden benut. Overigens heeft het recreatieschap Spaarnwoude in verhouding tot de andere schappen verreweg het grootste aantal actieve ondernemers.

B2. Natuur Netwerk Nederland bepaalt nuance en biedt besparingskansen

In 2016 bleek dat de provincie om diverse redenen het gebied van het recreatieschap onder het Natuur Netwerk Nederland (NNN) had ondergebracht waardoor een aantal (voorgenomen) bedrijfsvestigingen, projecten en activiteiten niet of nog niet kunnen worden uitgevoerd. Na vaststelling van het natuurnetwerk kan het beheer van de gebieden echter worden gedifferentieerd. Positief is dat dit op langere termijn kan leiden tot kostenbesparingen.

C. Achterstallig onderhoud goed in beeld; ophogen beheerbudget echter noodzakelijk

C1. Beheerniveau op essentiële onderdelen niet meer acceptabel

Op korte termijn dienen maatregelen te worden genomen om het beheerniveau van het gebied op een acceptabel (veilig) niveau te brengen. De toezichthouder, het Ministerie van BZK, vereist dit eveneens (zie bijlage 7). In 2017 is reeds met het inlopen van achterstallig onderhoud gestart en dit werpt nu al zijn vruchten af. Voor de vergadering van het Algemeen Bestuur van 12 juli 2018 wordt een keuze voorgelegd in de vorm van drie scenario's om het beheer structureel op peil te brengen.

C2. Reserve beheer in 2018 ingezet om achterstallig onderhoud in te lopen

De begroting 2018 voor deelgebied SPW is aangepast als gevolg van het besluit van het Algemeen Bestuur om in 2018 te starten met het wegwerken van achterstallig onderhoud tot een bedrag van € 1,5 mln. Aanleiding hiervoor is het door het adviesbureau Cyber uitgebrachte rapport waarin is berekend dat er bij deelgebied SPW sprake is van achterstallig onderhoud tot een totaal bedrag van € 10,5 mln (zie bijlage). Met dit rapport is op heldere wijze inzichtelijk gemaakt op welke plaatsen hoeveel budget nodig is om het achterstallig onderhoud weg te werken en vormt een goede onderlegger voor de beheerplannen.

Na 2018 is structureel dekking nodig om te kunnen voorzien in het wegwerken van het achterstallig onderhoud.

D. Het recreatieschap ontwikkelt de juiste koers:

D1. Rekenkamer kritisch maar ziet kansen

In 2017 heeft de Randstedelijke Rekenkamer het beleid van het recreatieschap onderzocht en heeft aanbevelingen voor verbeteringen gedaan (zie bijlage). De belangrijkste aanbeveling is het opstellen van een breed gedragen lange termijnvisie voor het recreatiegebied. Hierbij wordt richting gegeven aan:

- toekomstige ontwikkelingen;
- een integrale afweging tussen natuur en recreatie;
- het wenselijke niveau van beheer en onderhoud.

Het Algemeen Bestuur heeft de aanbevelingen omarmd en opdracht gegeven tot het opstellen van een lange termijnvisie waarin rol en functie van het recreatieschap binnen de MRA worden uitgewerkt. Het proces waarlangs deze visie tot stand komt biedt goede aanknopingspunten om nieuwe bestuurders, raads- en statenleden, ondernemers en stakeholders te betrekken. Het opstellen van de visie wordt naar verwachting eind 2019 afgerond.

D2. Programmabegroting: welke van de drie opgestelde beheersscenario's?

Er zijn drie scenario's opgesteld waarmee perspectief wordt gegeven op een begroting met een financieel evenwicht en wordt voldaan aan het Besluit Begroting en Verantwoording. Toelichting:

- *Scenario 1*

Hier wordt de begroting alleen op de gebruikelijke wijze aangepast dat wil zeggen dat uitsluitend de indexering van 1,5% is doorgevoerd.

Bij dit scenario is er geen oplossing voor het in evenwicht brengen van de begroting zoals door de toezichthouder wordt gevraagd. Er zijn geen middelen beschikbaar voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud, waarmee met ingang van 2017 is gestart en door het niet verhogen van het reguliere onderhoudsbudget loopt het achterstallig onderhoud volgens bureau Cyber progressief op. Ook is er geen oplossing voor de dekking van het bestaande tekort op de exploitatie en wordt dit ten laste van de bijna uitgeputte reserve beheer gebracht.

- *Scenario 2*

Hier wordt naast de reguliere toepassing van de indexering het reguliere onderhoudsbudget met ca. € 1,3 mln verhoogd en wordt het tekort op de exploitatie niet langer in mindering gebracht op de reserve beheer maar bij de participanten in rekening gebracht. Totale verhoging van de participantenbijdrage is ca € 2,0 mln. Hier is de problematiek van het achterstallig onderhoud nog steeds niet opgelost.

- *Scenario 3*

Hierbij is voldoende budget opgenomen voor het reguliere onderhoud op het gewenste niveau B (sober en doelmatig) én wordt het bestaande tekort niet langer onttrokken aan de reserve beheer (overeenkomstig scenario 2). Aanvullend wordt hier voldoende budget opgenomen om het achterstallig onderhoud weg te werken en neemt dit niet verder toe. Volgens dit scenario bedraagt het aandeel voor Haarlem in 2019 tot en met 2022 € 647.000 en vanaf 2023 loopt dit terug tot € 518.000. Vanaf het moment waarop het achterstallig onderhoud volledig is ingelopen vervalt deze component binnen de bijdrage.

Conclusie

Alleen scenario 3 voldoet aan het advies van de toezichthouder om tot een evenwichtige begroting te komen. Bij de andere scenario's is dat niet het geval.

De gevraagde bijdrage van de gemeente Haarlem met ingang van 2019 volgens de diverse scenario's verloopt als volgt:

	<u>Scenario 1</u>	<u>Scenario 2</u>	<u>Scenario 3</u>	<u>Scenario 3 (vanaf 2023)</u>
Bijdrage:	€ 196.000	€ 455.000	€ 647.000	€ 518.000
Toename:	nihil	€ 259.000	€ 451.000	€ 322.000

In de nog vast te stellen Kadernota 2018 is geanticipeerd op het verhogen van de participantenbijdrage met als doel een evenwichtige meerjarenbegroting van deelgebied SPW en zijn de benodigde extra middelen voor scenario 3 van 2019 tot 2023: € 435.000 en vanaf 2023: € 320.000 opgenomen. Het op programma 4.1 opgenomen budget is voldoende om de bijdrage te dekken. N.B.: dit zijn uiterste bedragen; afhankelijk van besparingen bijvoorbeeld door extensief beheer vanwege de NNN kan het bedrag lager uitvallen.

In de aanbestedingsbrief van het recreatieschap (zie bijlage) wordt *geen* keuze aan het algemeen bestuur voorgelegd. Wel wordt gesteld dat idealiter het uiterste scenario, dat is scenario 3, wordt uitgevoerd. In dit scenario wordt de participantenbijdrage voor zowel het reguliere jaarlijkse onderhoud en het dekken van het bestaande tekort (totaal € 2,1 mln prijspeil 2019) alsmede het achterstallig onderhoud over een periode van 10 jaar in totaal met € 10,6 mln verhoogd.

5. Risico's en kanttekeningen

Of de zienswijze van de Haarlemse raad wordt overgenomen door het Algemeen Bestuur van het recreatieschap is afhankelijk van de stemverhouding in de vergadering. In de GR van het recreatieschap heeft ieder bestuurslid dezelfde stem.

6. Uitvoering

Het college informeert het dagelijks bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Spaarnwoude over de zienswijze van de raad.

7. Bijlagen

- 1. Begrotingswijziging 2018 Spaarnwoude (SPW)
- 2. Begrotingswijziging 2018 Strategisch Groen Project
- 3. Begrotingswijziging 2018 Stichting Mainport en Groen
- 4. Programmabegroting 2019 Spaarnwoude (SPW)
- 5. Programmabegroting 2019 Strategisch Groen Project
- 6. Programmabegroting 2019 Stichting Mainport en Groen
- 7. Brief min. BZK 6 dec. 2017
- 8. Rapport randstedelijke rekenkamer sept. 2017
- 9. Adviesrapport Cyber over beheer Spaarnwoude
- 10. Brief bestuurssecretariaat Spaarnwoude bij financiële stukken

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

Bij het recreatieschap Spaarnwoude de volgende zienswijze in te brengen op de begrotingswijzigingen 2018 en de programmabegrotingen 2019:

- Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de voorlopige begrotingswijzigingen 2018 van het Recreatieschap Spaarnwoude.
- Een verklaring van geen bezwaar af te geven ten aanzien van de programmabegroting 2019 voor het deelgebied Strategisch Groen Project (SGP) van het Recreatieschap Spaarnwoude.
- Bij het recreatieschap Spaarnwoude de zienswijze in te dienen dat de gemeente Haarlem scenario 3 als enige mogelijke oplossing ziet om de begroting 2019 (en meerjarenraming) van deelgebied Spaarnwoude-oud (SPW) structureel in evenwicht te brengen.

Gedaan in de vergadering van

de griffier

de voorzitter